ודם דרך רחם ואודא ר' שמעון לטעמיה ורבנן לטעמייהו מתקיף לה רב יוסף חדא דהיינו רישא ועוד משם מקום ולד משמע אלא אמר רב יוסף *כגון שיצא ולד ודם דרך דופן *ובמקור מקומו טמא קמיפלגי מר סבר מקור מקומו טמא ומ"ס מקור מקומו טהור אמר ר"ל לדברי המטמא בדם מטמא באשה לדברי המטהר בדם מטהר באשה ור' יוחנן אמר אף לדברי המטמא בדם מטהר באשה ואודא ר' יוחנן לטעמיה *דאמר רבי יוחנן משום ר"ש בן יוחי מנין שאין אשה טמאה עד שיצא מדוה דרך ערותה שנאמר °ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגלה את ערותה את מקורה הערה מלמד שאין אשה טמאה עד שיצא מדוה דרך ערותה אמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה מקור שנעקר ונפל לארץ טמאה שנאמר °יען השפך נחשתך ותגלי ערותך למאי אילימא לטומאת שבעה דם אמר רחמנא ולא חתיכה אלא לטומאת ערב אמר רבי יוחנן מקור שהזיע כשתי טיפי מרגליות טמאה למאי אילימא לטומאת שבעה חמשה דמים טמאין באשה ותו לא אלא לטומאת ערב ודווקא תרתי אבל חדא אימא מעלמא אתיא: כל הנשים מטמאין בבית החיצון: הי ניהו בית החיצון אמר ריש לקיש כל שתינוקת יושבת ונראת א"ל רבי יוחנן אותו מקום גלוי הוא אצל ש"ץ אלא אמר רבי יוחנן עד בין השינים איבעיא להו בין השינים כלפנים או כלחוץ ת"ש דתני רבי זכאי עד בין השינים °בין השינים עצמן כלפנים במתניתא תנא מקום דישה מאי מקום דישה אמר רב יהודה מקום שהשמש דש תנו רבנן *°בבשרה מלמד שמטמאה בפנים כבחוץ ואין לי אלא נדה זבה מנין ת"ל זובה בבשרה פולטת ש"ז מנין ת"ל יהיה ור' שמעון אומר דיה כבועלה מה בועלה אינו מטמא עד שתצא טומאה לחוץ אף היא אינה מטמאה עד שתצא טומאתה לחוץ וסבר רבי שמעון דיה כבועלה והתניא °ורחצו במים וטמאו עד הערב אמר ר' שמעון וכי מה בא זה ללמדנו אם לענין נוגע בשכבת זרע הרי כבר נאמר למטה או איש *אלא מפני שטומאת בית הסתרים היא וטומאת בית הסתרים אינה מטמאה אלא שגזרת הכתוב הוא לא קשיא כאן במשמשת כאן בפולטת פולטת תיפוק ליה דהא שמשה בשטבלה לשמושה למימרא דמשמשת בטומאת ערב סגי לה והא אמר רבא משמשת כל שלשה ימים אסורה לאכול בתרומה °שאי אפשר לה שלא תפלוט הכא במאי עסקינן שהטבילוה במטה מכלל דכי קאמר רבא דאולה איהי בכרעה וטבלה דילמא בהדי דקאולה שדיהא וכי

רש"י

ודם דרך רחם. כשלשת ימי הקושי קודם לידה ואמור רבנן דזיבה היא דלא מטהר לה ולד דלאו לידה היא ורבי שמעון מטהר (א)לטמאה הואיל וימי זיבה הן ודם קושי בימי זיבה רחמנא טהריה: שיצא ולד ודם דרך דופן. ופלוגתא אחריתי היא ולאו אקושי קאי דרישא איירי כשילא דם דרך רחם קודם לידה: רבנן סברי מקור מקומו טמא. הלכך טיפת דם מטמאה. ואע"ג דדרך דופן לאו ראייה היא לטמא את האשה טומאת שבעה מיהו טיפה עצמה מטמאה במגע משום דנגע במקור ומקור מקומו טמא. ורבי שמעון סבר מקור מקומו טהור מלטמא טיפה הנוגעת בו הלכך כי אתא דם דרך דופן טהור מלטמא וכדם מכה דמי וכי אתא נמי דרך רחם טהור כל ימי זיבה היכא דליכא שופי סמוך ללידה דולד מטהרו ואע"ג דולד דרך דופן נפק: מטמא באשה. טומאת שבעה משום ראיית נדה ואע"ג דבא דרך דופן: שנעקר. חתיכת בשר: נחושתך. שוליך והיינו מקור וכתיב ותגלי ערותך אלמא נעקר ונשפך לארץ קרי ליה ערוה כאילו הוא במקומו הילכך טמא. נחושתך שוליס כדאמר במסכת שבת (דף מח.) מפני שנחושתה מטמטמה ובטהרות נמי בכמה דוכתין נחושתו של תנור (כלים פ"ח מ"ג): לטומאת ערב. מפני שנגעה בו בילאתה: טיפי מרגליות. דם לבן ועגול: לטומאת ערב. מפני שנגע במקור ונוגע בה: מעלמא. מן הצדדין: כשהתינוקת יושבת. נפתח רחמה קלת: א"ר יוחנן. לשון קושיא הוא: אותו מקום. מי קרי בבשרה· כולו חוץ הוא ואפי' אבל מגע שרץ דקיימא לן· אין מגע בית הסתרים מטמא גלוי הוא אם נגע שם שרץ: טומאת בית הסתרים לקמן (מג.) יליף מדידיו לא שטף במים (ויקרא טו) דלאו בר טמויי הוא ובתורת כהנים· נמי מינה נפקא לן: כמין שיניס יש בתוך הרחם תלתולי בשר: שהשמש. אבר: תלמוד לומר זובה בבשרה. ואע"ג דבנדה כתיב מדאפקיה בלשון זובה ילפינן זיבה: יהיה. זובה בבשרה: בועלה. בעל קרי אינו מטמא עד שתצא טומאתו לחוץ כדכתיב (שם טו) ואשר תצא ממנו שכבת זרע: ה"ג בתורת כהנים· מה בא זה ללמדנו אם לענין הנוגע בשכבת זרע הרי כבר אמור למטה אלא מפני כו': (ג) מה בא זה ללמדנו. הא משום טבילה דידיה לא איצטריך דהא כתיב לעיל (שם) ואיש כי תצא ממנו שכבת זרע ואם ללמד עליה שצריכה טבילה אם נגע בשרה מבחוץ בשכבת זרע כשילאתה ממנו הרי כבר אמור למטה בפרשת אמור אל הכהנים (ויקרא כב) או איש אשר תצא ואמר לקמן בפרקין (דף מג:) מנין לנוגע בש"ז ת"ל או איש אלמא מיניה נפקא לן: אלא. בא ללמדנו שאפי' לא נגע בשרה מבחוץ בקרי טמאה מפני טיפת תשמיש והולך להשמיענו שטמאה דלאי לא אשמעי' לא הוה (ג)קיימא לן מפני שהיא טומאת בית הסתרים ואינה מטמאה אלא מפני שגזירת הכתוב הוא. אלמא לא אמרינן דיה כבועלה: במשמשת. גזרת הכתוב ולא בפולטת: פולטת תיפוק ליה. דקודם יציאתו חוץ טמאה היא דהא שמשה: בשטבלה לשמושה. ולמחר פלטה וקאמר לך ר' שמעון בה דיה כבועלה: כל שלשה כו'. וכיון דכל שלשה אסורה משום תשמישה דיה כבועלה היכי משכחת לה אי נאמר שלשה אפי' יצא נמי טהורה דהא שכבת זרע מסרחת היא: הכא במאי עסקינן. הא דקאמר ר"ש דטהורה בטבלה לתשמישה שהטבילוה במטה דכיון דלא זזה ממקומה אפשר לה בלא פליטה: מכלל. דהא דרבא כגון דאזלא איהי בכרעה א"כ מאי אי אפשר שלא תפלוט כל שלשה דמשמע טמאה ותיפוק ליה דבחזקת טהורה היא טפי דליכא למימר בהדי דאזלא ומסגייא בכרעה שדימיה לכוליה קודם טבילה:

תוספות

ואודא ר' יוחנן לטעמיה. וא"ת והא מתמיה דר"ש קאמר ור"ל נמי מודה דר' שמעון מטהר באשה דקאמר לדברי המטהר בדם מטהר באשה וי"ל דה"פ מילתיה דר"ל לדברי המטמא בדם מטמא באשה משום ראייה ומיירי כגון שיצא הולד והדם דרך דופן ובקושי דלאו קושי דולד הוא ורבי שמעון דמטהר בדם מטהר באשה דולד הוא וקושי סמוך ללידה רחמנא טהריה אבל אי לאו ולד הוא אף לרבי שמעון טמאה דלא בעינן שילא דרך ערוה לכ"ע ור' יוחנן אמר דאף רבנן מטהרי באשה דבעינן שילא דרך ערוה לכ"ע והשתא קאמר שפיר ואזדא רבי יוחנן לטעמיה אע"ג דמתמיה דרבי שמעון קאמר דמדרבי שמעון נשמע לרבנן:

וסבר ר"ש דיה כבועלה והתניא וכו'. אע"ג דקרא במשמשת איירי סבר המקשה דמטעם משמשת לא היתה טמאה אי לאו משום שהזרע נפלט לבית החיצון וא"ת לרבנן נמי תקשה דאמאי איצטריך קרא תיפוק ליה מיניה וי"ל לומר אף לרבי שמעון אדרבי שמעון פריך וכי משני כאן בפולטת כאן במשמשת אתי נמי שפיר אף לרבנן ואיצטריך קרא למשמשת אע"פ שנכנס הזרע מתחלה לבית הפנימי ולא יצא לבית החיצון דאי יצא תיפוק ליה משום פליטת הזרע ואפילו למ"ד לעיל במקום שהשמש דש הוי בית החיצון היינו באדם ביטני וכן באשה ביטנית אבל בגדול וקטנה משכחת לה שפיר שהזרע נכנס לבית הפנימי מתחלה וכי נמי אמת לרבנן לא מטמא משום פליטת זרע אלא כשהיה הזרע בבית הפנימי ונפלט לחיצון אבל כשעומד הזרע בחיצון במקומו ולא נפלט שם ממקום אחר לא מטמא אלא משום משמשת:

פולטת תיפוק ליה דהא שמשה. הוה יודע דליתני ליה בשטבלה לשימושה דהא כתיב וטמאה עד הערב אלא משום דבעי למפרך מרבא דאמר כל שלשה לא מהני לה טבילה ואם תאמר בלאו הכי מאי לאקשויי מרבא אקרא ויש לומר דקרא איכא לאוקמי דאולא איהי בכרעה אי נמי כשקנחה עצמה יפה דאפשר לכבד הבית שלא ישתייר כלום דתנן במס' מקוואות (פ"ח מ"ד) האשה ששמשה את ביתה וירדה וטבלה ולא כבדה את הבית כאילו לא טבלה אבל השתא אמאי דמשני כאן בפולטת כאן במשמשת פריך שפיר דאי איתא דכבדה הבית אם כן תיפוק ליה דהרי פלטה:

מסתכרא

גליון הש"ס

הגהות הב"ח

מוסף רש"י

תוספי הרא"ש

Torah-Box.com diffusion du judaïsme aux francophones